

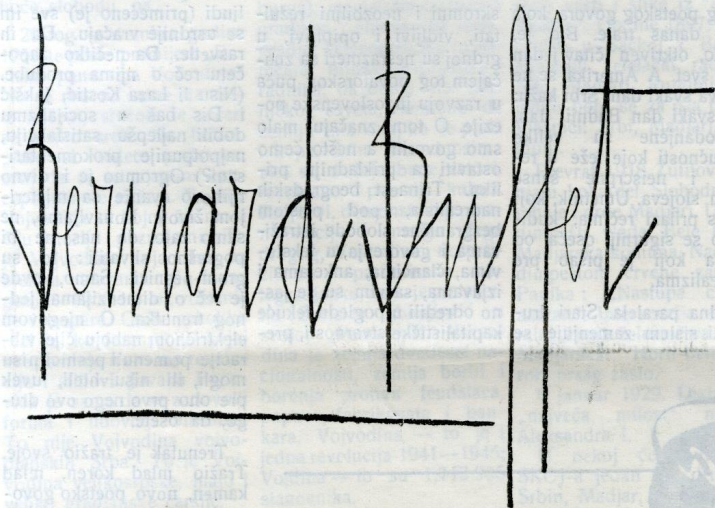
Likovna umetnost

Rodjen je desetog jula 1928 godine blizu trga Pigal u Parizu. Već u desetoj godini počeo je da slika. Slikanje je bilo jedini domen njegovog interesovanja i kroz gimnaziju, iz koje je zbog lošeg učenja izbačen. Preko večernjeg kursa, gde je 1943 učio crtanje, usao je na Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts. U toj sredini nalazi prijatelje koji ga izvlače iz izolacije i usamljenosti, Žan Ožama, Gij Veleno i Mišel Brišana. U jednoj knjižari latinskog kvarta poslednja dvojica mu organizuju prvu izložbu 1947. Ekspoziti sledeće izložbe doneli su mu Nagradu kritike za 1948 godinu. Od toga vremena svake godine izlaže u Galeriji Druan-David u Parizu, kao i inostranstvu, te njegova afirmacija prelazi granice Francuske.

U prvim slikama Bifea mnogi su videli samo ostvarenja zanesene mladosti uskovitlane ratom. Umetnički svet Pariza bio je pun priča o njegovoj više nego skromnoj sobi u ulici Batinjol, u kojoj su jedini dekor iznureni zečevi, očupani pilici i modeli što bespomoćno sede kao u zatvoru. Sam slikar ništa bolje nije izgledao; mršav mladić u pohabanom odelu, nagrižen bolešću. S razlogom se verovalo da su mu dani izbrojani i da mu pretpostoji samo život u sana-

sonorno crvenu ili nebesko plavu boju. Petnaestogodišnji slikar, izuzetnih slikarskih osećanja na putu je da stvori jednu snažno — potresnu i u istima profinjenu umetnost. Grozničavo radi i u traženju ide od smeđih i tamnih boja ka beloj koju niansira prelivima duginih boja. Bleddim bojama, plavom, roza, zelenom i žutom izražava neku beznadežnost u ljudskom bitisanju. Umesto da razvija formu, Bife sve više pročišćava potez, akcentuje

sobe. Prvo što vidi, to je izlog jedne mesarnice, čovek koji stoji ispred tezgje iza koje vise polutke mesa. Po povratku kući, spušta kapke jer radi samo pri električnom osvetljenju, i realizuje nov motiv. Sve je u naglašenim vertikalama, izduženim formama i karakterističnoj upotrebi boje. Ako slika nekoliko drveta, grane su ogolele kao u zimske dane. Slika li cveće u vazji njegova ga kičica sagoreva i čini bezbojnim. I baš kada su se najviše di-

boje (s nekoliko belih akcenata), kuće živopisnih krovova smeštene u dnu terena, rascvetanu granu nekog drveta i divne mrtve prirode, ponajčešće s morskim ribama. Ni sada ne zanemaruje čoveka. Bezbroj akvarela s figurama žalosnih ljudi, nešto feminiziranim šeširima deluje kao halucinantna galerija tipova. Bife je s najvećom umešnošću slikao pejzaže i mrtve prirode ali je pre svega slikar čoveka.

otkrivajući nam njihova tragično osamljena osećanja, praznine, suvišnosti i zatrašenosti. Bife se služi linijom da bolje prikaže prisutnost čoveka ili stvari. Osećanje za izdužene forme, nervozan potez i prirodnu otmenost — koje su bile vidljive na prvim radovima — usavršio je do maksimuma danas. Do sada je dao umetnost izvanrednih kvaliteta, precizirajući svoju misao izuzetnom snagom i individualnošću. Kroz beznadežnost njegovih figura, apsurdan život, Bife snažno obelodanjuje jedno zlo, uno još dobro da li može slikati svoje heroje i ko su oni, toliko mržnje i nade za sutrašnji dan. Ni jedan francuski slikar od rata na ovamo nije se afirmisao na tako snažan način, napajajući se uvek na izvoru drame savremenoga čoveka.

Bife je veliki slikar jednog doba na umoru... jedne epohe koja ne zna još dobro da li može slikati svoje heroje i ko su oni, koja ne zna ni da li umetnost ima svoju publiku i kakvu. Njegovi likovi vizuelno nam dočaravaju negativne junake koje upoznajemo kroz Sartrovo literarno — filozofsko delo,

otmenost — koje su bile vidljive na prvim radovima — usavršio je do maksimuma danas. Do sada je dao umetnost izvanrednih kvaliteta, precizirajući svoju misao izuzetnom snagom i individualnošću. Kroz beznadežnost njegovih figura, apsurdan život, Bife snažno obelodanjuje jedno zlo, uno još dobro da li može slikati svoje heroje i ko su oni, toliko mržnje i nade za sutrašnji dan. Ni jedan francuski slikar od rata na ovamo nije se afirmisao na tako snažan način, napajajući se uvek na izvoru drame savremenoga čoveka.

NADA RISTIĆ

torijumu. No, Bife nije ostao na kraju života, i ne samo da je preživeo, već njegov put ka slavi postaje meteoriski brz.

Prva platna koja je Bife izložio u vreme posleratne pobeđe sjajnog kolorističkog slikarstva — iznenadila su publiku svojim tragičnim podnebljem. Dok su mnogi pariski slikari tražili kontakt s delima Matisa i drugih umetnika čija su platna zračila životnom radošću, Pikašom ili apstraktnom umetnošću, Bife se inspiriše Gribenom. Od ovoga pariskog slikara velikog dramatičnog intenziteta, primio je one krhko izdužene i naglašene linije, koje će toliko karakterisati njegov stil. Opšti monohromni, sivi ton njegovih slika upotpunjavao je i naglašavao dramatičnost kompozicija. Umnogome primenjuje svoj već oštar i uglas crtež a pre svega smisao za grupisanje elemenata, za kompoziciju.

Nakon dramatičnih raspeća i autoportreta, traži toplinu u pejzažima Juga, slikajući seoska dvorišta okružena šiljastim krovovima i zadevajući ih u živo žutu,

njime, izvlači uglove i fino ih povezuje. Sa devetnaest godina Bife je doživeo — kroz punu afirmaciju — rascvetanje celog jednog ličnog dramatičnog sveta. Cesto u ogledalu posmatra svoj lik i po njemu slika mnoge mladiće u neuobičajenom ambijentu. Mesto pejzaža, knjiga ili cveća, stvalja oko njih pegle i petrolejske lampe. Gledajući ih, osećamo kako kroz ove tihe mladiće projevava tragika ratne mladosti.

Bokali, kotarice sa salatoma, viljuške, oderan zec ili zaklano pile s perjem — u mrtvim prirodoma — pokazuju tragiku stvari koju, čini nam se, dobijaju tek preranom smrću čoveka. Šta je nagonilo slikara da se zatvori u svet koji je vegetirao, pružajući nam beznadežan spektakl? Da li je primećivao da je Pariz iako slobodan nosio duboke ožiljke rata? Kada je svet opet počeo da se nada, Bife se svom strašću posvetio snažnom i dramatičnom slikanju života. Velika smealost i talenat podržavali su ga u tome.

Postepeno, Bife izlazi iz svoje zakopanosti, iz svoje

vili njegovim slikama oporog i dramatičnog duha, Bife je, ponet novim životnim ritmom počeo da se menja. Tada su se njegovi entuzijasti razočaravali pred novim platnima a mnogi su pomišljali da Bife završava svoju tek početu karijeru.

Privlačio ga je pejsaž. Slika luke u Bretanji, dok se sunce probija u dolinu kroz poglele barke i jedra nagnuta na sve strane. Nešto docnije, u Manasku, slika ravnicu koja se sreće s planinom sivo zelene

BERNAR BIFE

RIBE

